

פרשת מקץ – שבת קודש

ל ואחיו יוסף, ארי אתגללו רחמוהי על אחוהי, ובעא, למכפי; ועאל לאדרון בית משכבא, ובכא תמן.

(ב) וַיַּמְהַר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל־אָחָיו וַיִּבְקֶשׁ לְבָבוֹת וַיָּבֹא הַחֲדָרָה וַיִּבְדֹּךְ שָׁמָּה:

כ"א פ' נכמרו רחמיו. שאלו יש לך אח מאם אמר לו אח היה לי ואני יודע היכן הוא. יש לך בנים אמר לו יש לי עשרה אמר לו ומה שמם אמר לו בלע ובכר וכו' אמר לו מה טיבן של שמות הללו אמר לו כלם על שם אחי והצרות אשר מצאוהו. בלע שנבלע בין האומות. בכר. שהיה בכור לאמו. אשבל. ששבאו אל. גרא. שנתגר באכסניא. ונעמן. שהיה נעים ביותר. אחי וראש. אחי היה וראשי היה. מפים. מפי אבי למד. וחפים. שלא ראה חפתי ולא ראיתי אני חפתי. וארד. שירד לבין האומות כדאיתא במסכת סוטה מיד נכמרו רחמיו: נכמרו. נתחממו ובלשון משנה על הכומר של זיתים ובלשון ארמי במכמר בשרא ובמקרא עורנו כתנור נכמרו נתחממו ונקמטו קמטים קמטים מפני זלעפות רעב. וכך דרך כל עור כשמתממין אותו נקמט ונתפוצץ:

לא ואסחי אפוחי, ונפק; ואתחפסן ואמר, שויו לחמא.

(כא) וַיִּרְחֹץ פָּנָיו וַיַּצֵּא וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לָחֶם:

כ"ב ויתאפק. נתאמן. והוא לשון ומזית אפיקים רפה וכן אפיקי מגינים:

לב ושויוא ליה בלחודוהי, ולהון בלחודיהון; ולמצראי דאכלין עמיה, בלחודיהון ארי לא יכלין מצראי למיכל עם עבראי לחמא, ארי בעירא דמצראי דחלין ליה עבראי אכלין.

(כב) וַיִּשְׁימוּ לוֹ לְבָדוֹ וְלָהֶם לְבָדִים וּלְמַצְרָיִם הָאֲכָלִים אֹתוֹ לְבָדִים כִּי לֹא יוּכְלוּן הַמַּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת־הָעֵבְרִים לָחֶם כִּי־תוֹעֵבָה הוּא לְמַצְרִים:

לג ואסחרו קדמוהי רבא פרביותיה, וזעירא כזעירותיה; ותוהו גבריא, גבר גבריה.

(כג) וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי הַכֹּהֵן כְּבִכְרָתוֹ וְהַצֵּעִיר בַּצֵּעֲרָתוֹ וַיִּתְמְדוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל־רַעְיוֹ:

לד ונשל חולקין מן קדמוהי, לקדמיהון, וסגי חולקא דבנימין מחולקי בלהון, חמשא חולקין; ושתיאו וריואו, עמיה.

(כד) וַיֵּשֶׂא מִשְׁאֵת מֵאֵת פָּנָיו אֱלֹהִים וַתֵּרֶב מִשְׁאֵת בְּנִימִן מִמִּשְׁאֵת כָּלֶם חֹמֶשׁ יָדוֹת וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ:

ל"א ונשאו משאת פניו אלהים ותרב משאת בנימין ממשאת כלם חמש ידות וישתו וישכרו עמו.

(כה) וַיִּצְוּ אֶת־אֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ לֵאמֹר מִלֵּא אֶת־אֲמַתְחַת הָאֲנָשִׁים אֲכֹל כְּאֲשֶׁר יוּכְלוּן שְׂאֵת וַיִּשִׁים כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי אֲמַתְחַתּוֹ:

ל"ב וית גבילי גביע הכסף תשים בפל אמתחת הקמן ואת כסף שברו ויעש בדבר יוסף אשר דבר:

(כו) וַיִּשְׁגּוּם וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

ל"ג צפרא, נהר; וגבריא אתפטריו, אנון וחמריהון.

(כז) הֵם יֵצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וַיּוֹסֶף אָמַר לְאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ קוֹם רֹדֶף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים וְהַשְׁגָּתֶם וְאִמְרַתְּ אֱלֹהִים לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה:

ל"ד הלא דין, דשתי רבוני ביה, והוא, בדקא מבדיק ביה; אכאישתון, דעבדתון.

(כח) הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מִצְאָנוּ בְּפִי אֲמַתְחַתֵּינוּ הִשְׁכַּנּוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאִיךָ נִגְנַב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב:

ל"ה ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(כט) וַיֹּאמֶר גַּם עֵתָּה כְּדִבְרֵיכֶם כִּן־הוּא שְׁכַלְכֶם חֲכִים בְּדָבָר. עֲשֵׂהָ שְׁנִמְצָאת גִּבְיָה בֵּיד אַחַד מֵהֶם כָּלֶם נִתְפָּשִׁים. אֲבָל אֲנִי אַעֲשֶׂה לָכֶם לִפְנֵים מִשׁוֹרֵת הַדִּין אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֹתוֹ יִהְיֶה לִּי עֹבֵד:

ל"ו ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(ל) וַיֹּאמֶר גַּם־עֵתָּה כְּדִבְרֵיכֶם כִּן־הוּא אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֹתוֹ יִהְיֶה־לִּי עֹבֵד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נִקְיִים:

ל"ז ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(לא) וַיִּמְהַרוּ וַיּוֹרְדוּ אִישׁ אֶת־אֲמַתְחַתּוֹ אֶרְצָה וַיַּתְּחוּ אִישׁ אֲמַתְחַתּוֹ:

ל"ח ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(לב) וַיַּחַפֵּשׂ בַּגְּדוֹל הַחֹל וּבִקְטָן כֹּלָּה וַיִּמָּצֵא הַגִּבִּיעַ בְּאֲמַתְחַת בְּנִימִן:

ל"ט ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(לד) וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאָחִיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדְנָו שֵׁם וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי אֶרְצָה:

מ' ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(לז) וַיִּקְרְעוּ שְׁמֹלֹתָם וַיַּעֲמִם אִישׁ עַל־חֻמְרוֹ וַיִּשְׁבּוּ הָעִירָה:

מ"א ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(מ) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

מ"ב ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(מא) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה־נֶּאֱמַר לְאֲדֹנִי מַה־נֶּדְבָר וּמַה־נַּצְטָדֵק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת־עֵזֶן עֲבָדֶיךָ הִנֵּנוּ עֲבָדִים לְאֲדֹנִי גַם־אֲנַחְנוּ גַם־אֲשֶׁר־נִמָּצֵא הִגִּבִּיעַ בִּידוֹ:

מ"ג ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(מב) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

מ"ד ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(מג) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה־נֶּאֱמַר לְאֲדֹנִי מַה־נֶּדְבָר וּמַה־נַּצְטָדֵק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת־עֵזֶן עֲבָדֶיךָ הִנֵּנוּ עֲבָדִים לְאֲדֹנִי גַם־אֲנַחְנוּ גַם־אֲשֶׁר־נִמָּצֵא הִגִּבִּיעַ בִּידוֹ:

מ"ה ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(מד) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

מ"ו ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(מה) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

מ"ז ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(מז) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

מ"ח ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(מח) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

מ"ט ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(מט) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

נ' ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(נ) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

נ"א ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(נא) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

נ"ב ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(נב) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

נ"ג ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(נג) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי:

נ"ד ונאמרו אליו למה ידבר ימליל רבוני, כפתגמא האליו; חס, לעבדך, מלמעבד, כפתגמא קדיין.

(נד) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בְּמִנִּי: